

akp'yi kapatma davasından ergenekon'a oligarşinin yönetememe krizi derinleşirken

Türkiye oligarşisinin her gün yeni bir gelişmenin boyutlandığı bir siyasal hegemonya krizi yaşadığı ortadadır. Ancak bu krizin demokratikleşmeye doğru değil, militarizme ve faşizme doğru sonuç vereceğinin emareleri net bir biçimde gözlemlenmektedir. Liberal demokratların bel bağladıkları AB süreci tıkanmıştır. AKP'nin bu yaşananlardan sonra "kendine demokrat" tutumunu dahi sürdürmesi mümkün değildir. Global ekonomik krizin etkilerinin çok geçmeden görüleceğinin sinyalleri güçlenmektedir.

Türkiye'de yaşanan siyasal süreci iki kelimeyle tasvir etmek gerekirse, yaşananın bir "yönetememe krizi" olduğu söylenmelidir. Farklı fraksiyonlarıyla oligarşinin üzerinde neredeyse mutabık olduğu tek başlığın Kürt sorununda çözümsüzlük politikası olduğu Newroz kutlamaları sırasında bir kez daha teyit edildi. Van'da ve Hakkari'de Newroz kutlamaları sırasında kolluk kuvvetlerinin başvurduğu orantısız güç kullanımının yanı sıra, sınır bölgesinde halihazırda yaşanmakta olan hareketlilik de oligarşinin Kürt sorununu çözümsüzlük temelinde derinleştirece-

ğine işaret ediyor.

Bunun dışında kalan diğer tüm başlıklarda ise bir ayrışmanın söz konusu olduğu açık biçimde görülüyor. Derinleşerek boyutlanan emperyalist paylaşım mücadelesine nasıl müdahil olunacağı, Kıbrıs sorununun hangi biçimde çözüleceği, yükselme alametleri gösteren ABD-İran geriliminde nasıl pozisyon alınacağı, Irak Kürdistanı'nda kurulmakta olan devletin tanınıp tanınmayacağı vb. tüm başlıklarda oligarşinin bünyesinde bir yarılmanın yaşandığı gözlemleniyor.

Devletin rotasını ilgilendiren bu politika farklılıkları, ilk bakışta izlenmekte olan neo-liberal politikalar konusunda bir ayrılık olduğu izlenimini doğursa da, iktisat politikaları temelinde temelli bir farklılığın söz konusu olmadığına altının çizilmesi önem taşıyor. Zira oligarşik devletin Amerikancı rotasına itiraz edenlerin, işçi sınıfının neo-liberal politikalara karşı olan haklı öfkesini manipüle etmeye dönük hamle yaptığı 14 Mart eylemleri sonrasında bir kez daha görüldü. AKP'ye açılan kapatma davasının, 14 Mart eylemlerinin akşamına denk getirilmesi bir tesadüf olarak görülmemelidir.

Hal böyleyken, Yargıtay Başsavcılığı tarafından AKP'ye açılan kapatma davasını da, davaya karşı

bir adım olarak Ergenekon operasyonunun genişletilmesini de oligarşik devlet bünyesinde yaşanan yarılmadan bağımsız olarak doyurucu bir açıklamaya kavuşturmak mümkün görünmüyor.

Kapatma davası neyi amaçlıyor?

14 Mart'ta Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya'nın "Laikliğe aykırı fiillerin odağı haline geldiği" iddiasıyla AKP'nin kapatılması istemiyle Anayasa Mahkemesi'nde dava açması Türkiye'nin gündemine bomba gibi düştü. Öncelikle davanın zamanlaması dikkat çekti. Davanın, sınır ötesi kara harekâtının fiyaskoyla sonuçlanmasının akabinde Yunanistan Dışişleri Bakanı Bakoyani'nin ve Irak Devlet Başkanı Talabani'nin Türkiye'yi ziyaretinden sonra ve 14 Mart işçi eyleminin ortaya çıkardığı Hükümet ve neo-liberalizm karşıtı toplumsal desteği de arkasına alarak açılması anlamlıydı. Dava, AKP ile Genelkurmay arasında bir süredir var olan ve Kürt sorununda çözümsüzlük politikaları temelinde şekillenmiş mutabakat zemininin görece zayıflamış olduğu, AKP'ye karşı toplumsal hoşnutsuzluğun emek cephesi üzerinden sokağa taşıdığı bir dönemde gündeme geldi.

Bu tabloya bakarak şu söylenebilir: Bu dava,

(POLİTİKA)

Irak Kürdistanı'nda kurulmakta olan devleti tanımamak konusunda kararlı olan ve Kıbrıs'ta var olan çözümsüzlüğün devamından yana olan oligarşik devlet bünyesindeki odak tarafından AKP'ye söz konusu başlıklarda en azından geri adım attırma için açılmıştır. Uzun sürecek olan dava süreci, Irak Kürdistanı ve Kıbrıs meselelerinde adım atarken AKP'nin başının üstünde "Demokles'in Kılıcı" gibi duracaktır.

Davayı açan Yargıtay Başsavcısının, devlet içindeki bir çizginin politik yönelimini temsil ettiği açıktır. Ancak bu çizginin, kimleri ve hangi güçleri kapsadığını net bir biçimde söyleyebilmenin çok da mümkün olmadığı vurgulanmalı. Ergenekon örgütü mensuplarının bu çizginin bileşeni oldukları açıktır. Ne var ki, geçtiğimiz Mayıs ayından bu yana AKP ile bir mutabakat ekseninde yan yana durmakta olan Genelkurmayın yaşanan kara harekâtı fiyaskosunun ardından bu pozisyonunu halen koruyup korumadığı tam olarak bilinmemektedir. Ancak geçtiğimiz günlerde Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'ın Kıbrıs ziyareti sırasında KKTC Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat'ın yanı sıra Ergenekon çizgisine yakınlığıyla tanınan Rauf Denktaş'ı da ziyaret etmesi bu konuda bir ipucu sunmaktadır. AKP'ye açılan kapatma davası Genelkurmay yönetiminin iradesi dışında açılmış olsa bile, Genelkurmay kapatma davasına karşı bir pozisyon almayacağına sinyalini Kıbrıs'ta vermiştir. Şimdi daha güçlü olan olasılık, Genelkurmayın sınır ötesine dönük yeni ve daha kapsamlı bir kara harekâtına girerek kaybolan saygınlığını kazanmayı denemesidir. Anti-AKP'ci sermaye medyasının da, İlhan Selçuk'un başlattığı "sağduyuya davet" çağrılarının da Genelkurmayın bu yönelim değişikliğini esas aldığı sezilebilmektedir.

AKP'ye açılan kapatma davası Anayasa Mahkemesi tarafından oybirliğiyle (Abdullah Gül hakkında oycokluğuyla) kabul edildiğine göre bu davanın nasıl sonuçlanacağı AKP'nin önümüzdeki dönemde sergileyeceği tutuma bağlı olacaktır. Kuwetli olan olasılık AKP'ye açılan davanın zamana yayılarak sonuçlandırılmasıdır. Zira AKP'nin ve DTP'nin eşzamanlı olarak kapatılması ve bu partilere mensup milletvekillerinin büyük çoğunluğunun siyasi yasaklı konumuna düşürülmesi mevcut parlamenter yapının tasfiye edilmesiyle sonuçlanacak ve ekonomik istikrarsızlığa da yol açacak bir darbe anlamına gelecektir. Bu ise oligarşi tarafından başvurulacak son seçenektir. Oligarşinin, DTP davasını hızla sonlandırması, AKP davasını ise zamana yaymayı tercih ederek, siyasal krizi tedrici bir biçimde çözmeyi denemesi daha güçlü bir olasılıktır. Çünkü örgütlü işçi sınıfında AKP'ye yönelik tepkinin artması bir olguysa da, işçi sınıfının ve emekçi halkın, neo-liberal politikaların şimdilik doğrudan etkilemediği geniş bir kesimi içinde AKP'ye dönük destek devam etmektedir. Oligarşinin, küresel iktisadi krizin Türkiye'de etkilerini belirgin ve yaygın biçimde hissettirdiği döneme kadar AKP'nin hükümet etmesine izin vereceği ve ancak ekonomik krizin yarattığı tahribatın geniş emekçi kesimler nezdinde AKP'nin kitle desteğini

azalttığı bir momentte biletini kesmeyi deneyeceği beklenmelidir.

AKP ise kendisine kurulan bu darbe tezgâhı karşısında tam bir açmazla karşı karşıyadır. Kürt sorununda çözümsüzlük politikasının aktif bir öznesi olmaya dönük olarak attığı adımlar, oligarşinin kendisini gözden çıkarmasına engel olmadığı gibi, Kürt illerindeki desteğini de önemli ölçüde yitirmesine yol açmıştır. ABD'nin kendisine sunduğu desteğin de, başka bir alternatifin ortaya çıkması koşulunda -Cüneyt Zapsu gibi Amerikancı isimlerin de AKP'den istifa etmesiyle birlikte- ortadan kalkacağını anlayan AKP'nin elinde yalnızca Ergenekon operasyonu kozu ve halkın kendisine hali hazırda sunmakta olduğu oy desteği kalmıştır. Kitle tabanına 28 Şubat'ta Erbakan'ın yaptığı gibi sessizce çekilmeyeceğinin mesajını veren AKP lideri Tayyip Erdoğan, diğer yandan da Ergenekon operasyonunu yeni gözaltılarla genişleterek son kozlarını oynamaya yönelmiştir.

Ergenekon operasyonu gerçekte Ergenekon operasyonu değil

AKP'ye kapatma davasının açılmasının üzerinden bir hafta bile geçmeden Türkiye bu kez de Ergenekon soruşturması kapsamında aralarında İşçi Partisi (İP) Genel Başkanı Doğu Perinçek, eski İstanbul Üniversitesi Rektörü Kemal Alemdaroğlu ve Cumhuriyet gazetesi imtiyaz sahibi İlhan Selçuk'un da olduğu 12 kişinin gözaltına alınmasıyla çalkalandı.

Kapatma davası öncesinde Ergenekon'a yönelik operasyonun zaten kamuoyunda deşifre olmuş unsurlarıyla sınırlı kalacağı hemen hemen belli olmuşken, AKP'nin kapatma davasına Ergenekon operasyonunu genişleterek yanıt verdiği görüldü. Kuşkusuz gözaltına alınan isimlerin, Ergenekon'la bağlantılı olmakla beraber, "dış kapının mandal" pozisyonunda olduklarını söylemek yanlış olmayacaktır. İlhan Selçuk'un gözaltına alınmasındaki -ve sonra serbest bırakılmasındaki- ciddiyetsizlik bile yapılan operasyonun "mesaj" içerikli olduğunu göstermektedir. Diğer yandan, yeni gözaltılardan tutuklananların yalnızca İşçi Partililer olması da operasyonun "kof" niteliğini gözler önüne sermektedir. Siyasal pratiği itibarıyla Türkiye'nin belki de en güvenilir siyasi figürü olan Doğu Perinçek'e, devletin en derin bölmelerine dek uzandığı açık olan Ergenekon yöneticilerinin güvenmiş olması ihtimali inandırıcı değildir. Perinçek ve ekibi, Ergenekoncuların kendilerine sızdırdığı istihbarat üzerinden siyaset yapmaya çalışan bir gruptur. İP tayfasının tutuklanmış olmasının Ergenekon operasyonunun derinleşmesi anlamına gelmediği açıktır.

AKP'nin diğer hamlesinin ise Hrant Dink davası üzerinden geliştiği gözlemlenmektedir. Gazete manşetlerine "Dink Davasında Şok Gelişme" olarak yansıyan gelişmeye, Dink cinayetinde istihbarat yönünden ihmalleri olduğu iddiasıyla haklarında dava süren iki jandarma görevlisinin 20 Mart'ta Trabzon 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmaya katılarak verdikleri ifadeler neden oldu. Önceki duruşmaya katılmamış olan iki jandarma görevlisinin, hem duruşmaya katılmala-

rının hem de "Dink cinayetini biliyorduk, Alay Komutanının da bilgisi vardı" biçiminde ifade vermelerinin, cinayetin büyük ihtimalle müsebbibi olan Ergenekon'a yönelik atılmış bir adım olduğu açıktır.

Gerek Ergenekon operasyonunun yeni gözaltılarla genişletilmesi, gerekse Hrant Dink davasındaki gelişmeler, AKP'nin kendisine yönelik darbe girişimine kolay pabuç bırakmayacağına emareleri olarak yorumlanabilir. Emniyet Teşkilatından istihbarat desteği alan AKP'nin bu adımları atarak Ergenekon'u tasfiye etmeyi değil, Ergenekon operasyonunu daha da genişletebileceğini ima ederek kendisini tasfiyeye yönelen güçlerle pazarlık masasına oturmayı hedeflediği anlaşılmaktadır.

AKP oligarşi açısından tehlikeli bir oyun oynamaktadır. Bu oyunu oynayarak ancak zaman kazanabilir. Oligarşinin ise AKP'yi ikame edeceği alternatifini oluşturana kadar istediği zamanı vermesi kuwetle muhtemeldir. Ertuğrul Özkökler'in, İlhan Selçuklar'ın sağduyu çağrısının anlamı budur.

Olağan şartlarda bu biçimde cereyan edeceği öngörülebilir bu krizin "olağanüstü" -ama çok da olasılık dışı olmayan- kimi gelişmelerin etkisiyle başka biçimler alabileceğinin de gözden kaçırılmaması gerekmektedir. Örneğin, TSK'nın gerçekleştireceği yeni bir kara harekâtının ülkede ve bölgede dengeleri altüst etmesi ve oligarşinin AKP'nin alternatifinin oluşmasını beklemeden, "yargı darbesi" vb. dolaylı yöntemlere başvurarak değil adli adınca bir askeri darbe gerçekleştirilmesi söz konusu olabilir. Keza Türkiye'nin duyarsız kalma şansının bulunmadığı ABD'nin İran'a yönelik savaş hamlesinin de benzeri bir doğrudan darbeyi gerekli kılması olasılık dışı değildir.

Kürt halkı açısından da, Türkiyeli sosyalistler açısından da, emekçiler açısından da darbeyi, ABD'nin desteklediği Genelkurmayın mı, yoksa Avrasyacı-Ergenekoncu "genç subaylar"ın mı gerçekleştireceğinin, çok açık ki, kategorik bir farkı bulunmamaktadır.

Krizi imkâna dönüştürmek için henüz çok geç değil

Türkiye oligarşisinin her gün yeni bir gelişmenin boyutlandığı bir siyasal hegemonya krizi yaşadığı ortadadır. Ancak bu krizin demokratikleşmeye doğru değil, militarizme ve faşizme doğru sonuç vereceğinin emareleri net bir biçimde gözlemlenmektedir. Liberal demokratların bel bağladıkları AB süreci tıkanmıştır. AKP'nin bu yaşananlardan sonra "kendine demokrat" tutumunu dahi sürdürmesi mümkün değildir. Global ekonomik krizin etkilerinin çok geçmeden görüleceğinin sinyalleri güçlenmektedir. Hal böyleyken, Kürt özgürlük hareketinin, sosyalist hareketin ve Türkiye'nin tüm demokrasi güçlerinin bir araya gelerek inisiyatifi "çok geç olmadan" eline alması büyük önem arz etmektedir. Demokrasi güçlerinin ihtiyaç duyduğu çatı partisini kurmak ve oligarşinin siyasal krizini bir imkâna dönüştürmek üzere ihtiyaç duyulan cepheyi örmek için halen geç kalmış değildir. Ancak yaşanan gelişmelerin hızı, yarın çok geç olabileceğine dair sinyalleri olanca açıklığıyla sunmaktadır.